

Kristian Grøntveds dagbøger

2. marts 1914 til 28. maj 1915

Uddrag af dagbøger foretaget af Arne Nielsen

1914

Mandag den 2. marts

Jeg kørte til Hjørring med to svin til levering på andelsslagteriet. Jeg havde flere ærinder, bl.a. var jeg på Vendsyssel Tidende, hvor jeg indleverede artikelseerien: "Bjergby Mygdal sognes præstehistorie". Jeg talte også med redaktør Carlsen, der skulle på museet for at se busten af Lønborg Friis.

I formiddags gik Julius op til brugsen og telefonerede til læge Laursen, Bindslev, for at få ham til at komme herop for at undersøge Otto. Da Laursen havde undersøgt Otto, mente han, at Otto havde slim på lungerne, og at den ene lunge var noget fortættet. Han mente ikke, at der var nogen fare – Otto skal have medicin og varmt omslag. Jeg tærskede 4 trave byg med maskinen. Marie Vibergs datter var her og fik 10 kr. af hjælpe-kassen. Julius kørte mælk i dag. Han blev indmeldt i sygekassen – indskud 1 kr. samt 30 øre for april kvartal.

Lørdag den 7. marts

Lærer Jensen var her med et kort, han har lavet over den nye kirkegård. Han fik 5 kr. for arbejdet. Han lovede at forhøre sig hos Børglum Kirkegårdsforening om deres vedtægter m.v.

Søndag den 8. marts

Jeg, Julius og Peter var i kirke. Jeg talte med præsten og Peter Nørskov om beplantning af den nye kirkegård. Jeg bad præsten om at sammenkalde menighedsrådet, for at dette kunne tage sig af sagen og forsøge at få en kirkegårdsforening stiftet, men jeg syntes ikke, at præsten var meget for dette.

Lars Møller i Højtved er flyttet ned til sin søn i Uggerby.

Onsdag den 11. marts – snevejr

Nu har vi optærsket. Peter blev hjemme fra skolen og hjalp os.

Torsdag den 12. marts

I eftermiddags hentede vi hos maler Andreas et skab, Martin Bidstrup har lavet til os. Jeg betalte 31 kr. for skabet.

Poul P. Poulsen, Uslev, har solgt sin gård i Uslev til Anton Martellus Nielsen, der tidligere har været bestyrer af fattiggården – købesum 24.000 kr.

Fredag den 13. marts

I går var der i forsamlingshuset valg af delegerede til landboforeningens generalforsamling. Laurids Pedersen, Dalsgaard, og Grønbæk, Klodske, blev valgt.

Lørdag den 14. marts

Jeg afleverede 2 grise på andelsslagteriet – det var sne og regn det meste af dagen. Hos boghandler Beck købte jeg: "Små træk og skitser fra Vendsyssel". Lærer Jensen fik kørende med mig hjem. Kristian, som jeg havde mødt i Hjørring, efter at han havde været i Hvidegaard for at arbejde med en elmotor, cyklede hjem. Jeg mødte ham ude på den nye vej – det var en skidt cykelvej.

Lærer Jensen fortalte, at Bierre-Niels' søn, Mads Kristian, er forsvundet. Han drev nok en forretning i Frederikshavn i sin broder Johannes' navn.

Mandag den 16. marts

Jeg gik op til Kristian Dahl med et brev, jeg havde fået fra Janus Portgaard. Vi gik hen til Poul Uslev, som vi traf ved Peder Molsens hus. Anders Møller var der også. Vi aftalte at få Janus Andreasen til at holde 3 møder sidst i næste uge: Et i Bjergby, et i Mygdal og et i enten Tornby eller i Hjørring.

Vi bestemte os for ikke at tage entre ved møderne, der skal holdes i Bjergby 26. og i Mygdal 27. marts.

Fredag den 20. marts

Kristian Poulsen har købt 3 tdr. land af Søren Hoven for 1.200 kr. De 200 kr. vil han låne i Bjergby Sparekasse og bad mig kautionere, hvilket jeg lovede. De 1.000 kr. ville Søren Hoven lade blive stående i ejendommen.

Lørdag den 21. marts

Kristian (*det må være den ældste søn*) kom hjem – han har i 5 dage arbejdet med at opsætte en vindmotor i Vidstrup. Han har også været hos Marinus Vestergaard for at reparere noget ved stokmøllen.

Søndag den 22. marts

Jeg og Julius var i kirke. Kristian cyklede sidst på dagen til Hjørring.

Mandag den 23. marts

Martin Pedersen, Tronsmark, kone blev begravet – der var 36 vogne i følget.

Tirsdag den 24. marts

Hjælpekasse møde hos Poul Uslev. Niels Bak sagde, at Frederik Uslev ville sælge sin gård, da han var ked af at skulle være nabo med Martellus – de enedes ikke så godt, medens Martellus var i fattiggården.

I dag holdes det grundtvigianske forårsmøde i Mygdal, hvorfor der ikke blev holdt skole i nordre skole. Kl. 11 var der gudstjeneste ved pastor Schöler, Aalborg, og om eftermiddagen var der møde i forsamlingshuset ved pastor Bertelsen, Vraa.

Torsdag den 26. marts

Jeg sendte lærer Jensen et brev, hvori jeg bad ham meddele i skolen, at mødet i morgen skulle holdes kl. 6. I aften taler Janus Andreasen i forsamlingshuset i Houbak.

Fredag den 27. marts

I eftermiddag kl. 6 var der møde i Mygdal Forsamlingshus med foredrag af min fætter Janus Andreasen fra Hjortsballe. Lidt over kl. 5 gik jeg derop – det sneede temmelig stærkt, og jeg frygtede, at ingen mødte.

Efter at jeg var kommet til forsamlingshuset, kom Janus Andreasen i følge med Andreas og Martin Vestergaard, der havde kørt ham ned til Degnbøl. Janus spurgte mig, om det var en Henry Georges forening, der havde indbudt til mødet. Jeg svarede: "Nej, der findes ikke en sådan forening her i sognet og vist meget få tilhængere af denne lære. Når jeg har været medindbyder til dette møde, så er det grundet i vort familieskab. Du kan vente at møde modstand". Han svarede, at det var han vant til. Vi sad og samtalede lidt om politik, inden

mødet begyndte ca. ½ time forsinket.

Efter ønske fra mig bad Janus forsamlingen velkommen til den fyldte sal. Vi startede med at synge: I alle de riger og lande, hvorefter Janus holdt et klart og godt gennemtænkt foredrag om Henry Georges skattesystem. Manuskriptet til foredraget sendte jeg til Vendsyssel Tidende. Efter foredraget var der diskussion – efter afstemning ved håndsoprækning valgtes jeg til dirigent. Kun Hans Nielsen stemte på den anden kandidat, Jens Bertelsen. *Den efterfølgende diskussion er i dagbogen refereret over 7 sider.* Meget af diskussionen handlede om jordskatter, og Janus Andreasen mente nok, at jorden skulle være samfundseje. Det var ved at blive sent, og jeg bad derfor Janus Andreasen om at slutte. Janus sluttede med en tak for den velvillige forhandling – vi sang til sidst: *Altid frejdig.*

Hans Nielsen, Skarndal, sagde efter mødet, at jeg burde have takket Janus – jeg betalte Martin Sørensen 2 kr. for leje af salen. Janus fulgte med mig hjem. Vi sad og talte sammen, og det blev midnat, inden vi gik til ro. Janus fortalte, at det havde været et rart møde i Houbak forleden aften.

Lørdag den 28. marts

Jeg gav Janus flere ting, bl.a. Vendsyssel Tidende med min artikel om Odden. Hen ad kl. 11 kørte jeg Janus til Hjørring. Janus havde for nylig været i Nr. Nissum for at holde foredrag, men han så ingen elever eller lærere fra højskolen under foredraget. Janus var så gået op til en af lærerne og spurgt ham, om hvorfor han ikke havde været med til mødet. Han ville ikke rigtig fortælle det, men måtte erkende, at hvis han var gået til mødet, ville han ikke kunne begå sig blandt sine venner. Jeg betalte Janus 13 kr. for, at han var rejst herop. Jeg gik op til Vendsyssel Tidende med et referat af mødet, men medens jeg sad der, kom Karl Ørnboel med et referat af mødet i Houbak. Da dette var kortere, var det, der kom i avisen. Jeg var også hos møllebygger Kristen Frederiksen, Aalborgvej 112, og bad hende sige til Kristian, at jeg ventede ham, når han kom hjem.

Søndag den 29. marts

Kristian kom cyklende hjem til middag og rejste igen kl. 6. Peter og Karl var til børnegudstjeneste. Om aftenen gik jeg op til missionshuset, hvor jeg ledede sangen. Peter Nørskov fortalte, at han var holdt op med at drikke brændevin ved sognerådsmøderne, fordi han var blevet betænkelig ved at se på, at Niels Bak, Frederik Uslev og Jens Peter Madsen var blevet slemme til at drikke under møderne.

Mandag den 30. marts

Jeg modtog 10 bøger af Carit Etlar fra Kunstforlaget Danmark. I aften var jeg nede hos Martin Andersen, Kabbeltved, hvor alle mændene i Kabbeltved og Grøntved – med undtagelse af Martin Thøgersen og Martin Sørensen – var samlet for at drøfte et andragende til sognerådet om at få bivej nr. 15 belagt med skærver. Klokken var 1½, da jeg kom hjem.

Jeg var i Hjørring og var bl.a. oppe hos provsten for at tale med ham om beplantning af den nye kirkegård.

Onsdag den 1. april

Ingeborg og jeg tog til helliggørelsesmøde i Bindselev. Kl. 10½ var der forhandlingsmøde - det varede til kl. 1. Derefter var der spisning i hjemmene – Ingeborg og jeg og nogle flere spiste hos Markus Raasig. Kl. 3 var vi tilbage i missionshuset. Der blev bl.a. sagt, at mange står uforstående over for Blaa Kors' arbejde, måske fordi - da Indre Mission kom, fejede den kortene af bordet, men lod flaske stå. Men nu er Blaa Kors kommet for at få flasken væk. *Referatet af diskussionen fylder 3 – 4 sider.*

Lørdag den 4. april

Jeg kørte til hestemarked i Hjørring. Hos gartner Andersen købte jeg 500 gran og 500 bjergfyv. Jeg talte bl.a. med redaktør Carlsen, der bad mig fortsætte min skildring fra sogneforstanderskabets dage

Søndag den 5. april

Konfirmation i Bjergby Kirke – 28 konfirmander – bl.a. Andreas Degnbøls datter, Kathrine, Skomager Kristian Mortensens søn, Peter, og Anders Vestergaards datter Kristine. Jeg gav Kathrine en bibel til 2 kr. 50 øre, som jeg afleverede på Degnbøl i eftermiddag. Der var en del gæster – jeg gik hjem lidt før aften. Jeg var ked af at sidde og høre på den diskussion, der førtes.

Mandag den 6. april

Martinus Krøgholt var her for at høre, om han kunne få en af mine drenge at tjene til sommer, da hans søn Kristian er syg og næppe bliver til noget i sommer. Jeg lovede ham, at han måtte låne Julius noget i foråret til at følge harven.

Tirsdag den 7. april

Kristian og Julius plantede nåletræer på søndre ende af markerne 90 og 91. Svend Kr. Jakobsen var her for at bilde stenene i kværnen – han tog 1 kr. 50 øre for arbejdet.

Onsdag den 8. april

Jeg kørte op til kirken med Ingeborg og Holger, der plantede på Florinas grav. Posten Hans Peters datter, der er forlovet med en enkemand med 4 børn og 4 heste, skal til Edvard Knudsens til sommer for at sætte sig ind i landhusholdningens mysterier. Hun har før tjent hos enkemanden som lærer for hans 2 ældste børn.

Skærtorsdag den 9. april

Konfirmandaltergang i Mygdal Kirke. Der blev lyst til ægteskab mellem Kristian Kristensen og Martha Krøgholt.

Martin Pedersen, Kabbeltved, ville have, at vi skulle levere mælk til mejeriet i morgen. Bierre Niels ville have, at vi alle skulle levere. Jeg svarede, at jeg ikke ville levere mælk i morgen

Langfredag den 10. april

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Kristian og Peter var i kirke. Jeg lånte en mejerilov på mejeriet. Pastor Bertelsen, Vraa, var der – han havde prædiken i Mygdal Kirke i formiddags. Jeg lånte 3 bøger deroppe.

1. påskedag den 12. april 1914

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Jeg, Kristian og Julius var i kirke. Jeg betalte 2 kr. i offer til præst og degn. Der var mange folk i kirke.

Kristian har fået syet et nyt sæt tøj hos Krøg-Skrædderen – det kostede 38 kr.

2. påskedag den 13. april

Jeg, Ingeborg, Peter og Karl var i kirke. Fra kirken gik Ingeborg op til Kristian Lyngsigs, og i aften var Ingeborg, Kristian og Julius i missionshuset.

Tirsdag den 14. april

I dag holder Martinus Krøgholts datter, Martha, bryllup med gartner Kristian Kristensen.

Onsdag den 15. april

I dag kørte jeg bl.a. plov og harve op til smed Peder Pedersen, ligesom jeg var hos Høker Martha efter en kardus skrå. Uddeleren var her med en cykel til Julius. En frederikshavner var her og tiggede til nogle fiskere på Færøerne.

Lørdag den 18. april

Jeg kørte til Hjørring sammen med Ingeborg og Holger. Jeg købte bl.a. 2 bøger af Ludvig Bøgeskov. Jeg mødte Anders Kabbeltved, der havde været til møde om Hjørring – Aalbæk banen. Han mente, at mejeribestyrer Jensen spekulerede i at flytte fra mejeriet 1. november.

Søndag den 19. april

Jeg var i kirke sammen med Ingeborg og Julius. Præsten fortalte mig, at der skulle holdes eksamener: Bjergby på tirsdag, Snevre på torsdag, Mygdal søndre på fredag og Mygdal nordre på mandag den 27. april.

I aften talte missionær Johnstrup i missionshuset. Kristian og Julius var derhenne.

Ingeborgs farbroder, Niels Kristensen, Krattet, er død – 81½ år gammel.

Søndag den 26. april

Jeg, Peter, Vilhelm og Stine var i kirke. Der blev lyst til ægteskab for enkemand Niels Larsen Jakobsen og Agnes Kathrine Madsen fra Grøntved – *se 17. maj*.

Mandag den 27. april

Jeg betalte Senius dreng, Laurids, 100 kr. for en cykelsadel til Peters cykel. Kransen blev hejst på Niels Grøntveds nye våningshus.

Onsdag den 29. april

Drengene var ikke i skole, da lærer Jensen var til eksamen på seminariet, og frøken Nielsen var i Hjørring for at få sine tænder trukket ud.

Fredag den 1. maj

I går fik Søren Houens 5-årige søn sin højre hånd slemt læderet i hakkelsesmaskinen – de 3 fingre blev ødelagt – han blev kørt på Hjørring Sygehus.

Lørdag den 2. maj

Jeg og Julius kørte til Hjørring, hvor jeg staldede op hos Cloos. Der købte jeg kunstgødning m.v. – alt på kredit. Derefter var jeg til generalforsamling i Vendsyssel Mejeriforening fra kl. 1 til kl. 5. Jeg var også hos sagfører Jensen og talte med ham om mejeriets forhold til Lars Møller, Højtved,

i forbindelse med, at sønnen er blevet leverandør til Asdal Mejeri, samt om mejeriets ret til at tage is på Odden Mølledam.

Gårdejer Frederik Christiansen, Uslev, har solgt sin ejendom til Magnus Larsen, Søttrup, for 40.000 kr. Frederik Uslev har herefter købt husejer Chr. Benthin Jensens ejendom "Landro" med besætning og inventar for 8.000 kr.

Søndag den 10. maj 1914

Jeg var til kredsmøde i missionshuset – der blev læst et par stykker fra Dansk Missionselskabs årsberetning.

Vilhelm og Karl var til børnegudstjeneste.

Tirsdag den 12. maj

Peter var cyklende til præst for første gang.

Onsdag den 13. maj

Lånt en roesåmaskine hos Kristian Knurborg og sået kålrabi med den.

Søndag den 17. maj

Ingen gudstjeneste, da præsten er ude som censor. Der var møde i missionshuset kl. 6. Ingeborg fik kørende med Kr. Lyngsig derop. Kristian og Julius cyklede derop.

I dag var der bryllup hos naboen, Niels Jakobsen, der blev gift med Jens Nørgaards datter, Agnes. De blev viet i Mygdal Kirke af pastor Höher fra Tversted. Vi sendte et telegram derind.

Søndag den 24. maj

Kl. 3 holdt herregårdsmissionær Kristiansen børnegudstjeneste i Mygdal Missionshus, og kl. 6 holdt han møde for voksne. Peter og Karl var til børnegudstjeneste, og jeg var til møde kl. 6. Jeg ofrede 35 øre til herregårdsmissionen.

Tirsdag den 26. maj

Nu er jeg færdig med at så korn. I eftermiddag var der gudstjeneste ved kinamissionær Olesen. Ingeborg bagte og bryggede øl i dag.

Onsdag den 27. maj

Peter og jeg kørte til Hjørring med to grise til andelsslagteriet. Vi var oppe hos Marie og Anna og spise til middag. Jeg fik et sæt tøj af Anna til Høker Marthas dreng. Jeg var også til auktion på forsamlingsbygningen og købte 3 gamle stole for 2 kr.

Torsdag den 28. maj

I aften var der møde her med Grøntved og Kabbeltvedmændene om vejens stenlægning. Bortset fra Niels Pedersen, Grøntved, var alle mødt. Vi enedes om at tage imod sognerådets tilbud.

Fredag den 29. maj

Peter Degnbøl blev færdig med at tække på den østre side af fæhuset. Han tog 10 kr. for 4 dages arbejde. Han har brugt 252 tagkærver. Laurids har sammen med Johannes brolagt en del af gårdspladsen – han tog 45 kr. 60 øre for arbejdet.

1. pinsedag den 31. maj 1914

Førstegudstjeneste i Mygdal. Jeg, Kristian og Julius var i kirke. Betalt offer til præst og degn – 1kr. til hver.

2.pinsedag den 1. juni

Stine, Kristian og Julius cyklede til de hellige bøge ved Sindal præstegård, hvor der kl. 3½ var møde ved jødemissionær Petry og kaptajn Skeel.

Fredag den 5. juni – grundlovsdag

Møde i Odden skov - Andreas havde lånt vort flag til brug for udsmykning der. Talerne var pastor Höher, Tversted, indremissionær Niels Rasmussen, Kongerslev, og pastor Madsen Hindsholm. Jeg, Kristian, Julius, Peter og Karl var deroppe. Der blev indsamlet gaver til børnehjemmet i Sæby og Indre Mission. Jeg gav 1 kr.

Søndag den 7. juni

Jeg kørte til Hjørring med Peter, Vilhelm, Holger og Karl. Vi spændte fra hos Karl Jensen og gik så ned til Kristen Lønsmann. Kort efter kom et automobil med Marie, Anna, Ingeborg og Otto. – bilen var lejet af staldforpagteren på forsamlingsbygningen. Vi piste til middag i Tinus' lejlighed, hvorefter vi mandfolk gik en tur gennem Svanelunden og ud til Vestbanegården. I lejligheden var der en grammofon, som blev benyttet en del – Karl fik den beskadiget. Vi var hjemme kl. 9.

Mandag den 8. juni

Jeg og Julius kørte til Hjørring med 15 dritler smør. Vor post, Kristian Jensen, skal giftes på onsdag – der er indsamlet 70 kr. som gave til dem.

Fredag den 12. juni

Vindmotoren blev smurt i dag

Søndag den 14. juni

Bukke Thomas, der tidligere boede i Skovsmosehuset, døde i går Naboen, Niels Jakobsen, har skiftet med de 6 børn – de fik hver 3.000 kr. Redaktør Carlsen døde i går hos en datter i Hellerup

Mandag den 15. juni

Jeg og Karl kørte til Hjørring med 2 grise til andelsslagteriet. Undervejs var jeg inde i høkerens gård i Bjergby for at få smidt et par spande vand på grisene – det var meget varmt.

I dag kom møllebygger Christen Frederiksen på motorcykel og kørte ind til Steffensen, Kabbeltved, hvor han er ved at opstille en vindmølle.

Tirsdag den 16. juni

I aften spillede drengene fodbold. Den ene af Julius' træsko fløj af og op i hovedet på Vilhelm, så han besvimede og fik slået et par tænder løse

Torsdag den 18. juni

På vej til generalforsamling i brugsforeningen mødte jeg proprietær Wiese, Odden, hans svigerfader Segelcke og Wieses søn. De ville vise drengen, hvordan en maskine kunne slå hø. Wiese og Segelcke fulgte mig hen til møllen, hvor Wiese sagde, at han ikke havde solgt noget af den jord, der var beplantet. Han ville have os til at lægge vandledningen ned i den gamle vandmølle, og så skulle der bruges en stødhævert. Der var kun mødt 13 til generalforsamling i

brugsforeningen..

Lørdag den 20. juni 1914

Jeg kørte med mejeribestyreren til Hjørring i dag. Redaktør Carlsen blev begravet i dag – jeg var med i følget. St. Catharinæ Kirke var overfyldt, og mange folk stod udenfor. Ved båren talte provst Harboe og kapellan Nielsen. Fra kirken blev kisten kørt op på kirkegården. Et musikkorps på 8 gik foran og spillede en sørgemarch – bagefter fulgte 8 faner. Provsten forrettede jordpåkastelsen, og Jørgen Bertelsen bragte en tak til redaktør Carlsen for hvad, han som redaktør havde udrettet. Jeg lånte 2 bøger af Bjørnstjerne Bjørnson af uddeleren.

Søndag den 21. juni

Ingeborg, Karl og Holger var til børnegudstjeneste og senere til aftenmødet i misionshuset. Jeg gik op til Asdal Kirke til begravelse med Johan Portgaards enke, Inger Marie. Både pastor Lysholm og sønnen Johan Andresen holdt tale.

Mandag den 22. juni

I aften havde Kabbeltved og Grøntved boerne en sammenkomst med sognerådsmedlemmerne fra Mygdal, der havde været på vejsyn.

Onsdag den 24. juni

Det årlige sommermøde i Slotved skov afholdes i dag. Jeg kørte derhen sammen med Ingeborg, Julius, Wilhelm og Karl. Om formiddagen talte missionær Andersen fra Hjørring og pastor Schødt. Efter middagspausen talte missionær Hans Chr. Beck fra København. Jeg spændte fra i præstegården. Jeg talte med Lars Møller og Svendsen fra Højtved. Svendsen var højt oppe og rakkede ned på mejeribestyreren. Han sagde bl.a., at vi behøvede ingen bestyrelse i mejeriet, så længe vi havde den nuværende bestyrer, da han gjorde, hvad han fandt for godt.

Torsdag den 25. juni

En fotograf fra Aalborg var her og tog et billede af gården fra syd. Han havde stillet apparatet op på det søndre havedige.

Fredag den 26. juni

Fra naboen ringede jeg til slagteriets direktør og fik lov til at levere en gris i dag. Jeg kørte ind med grisen og var bl.a. på Vendsyssel Tidendes kontor, hvor jeg talte med Mikkelsen, der er midlertidig chefredaktør.

Han betalte mig i alt 15 kr. for 2 artikler: Fra sogneforstanderskabets dage og om Henry George skattesystem. Jeg betalte roepenge til drengene: Peter 1 kr. 85 øre, Julius 2 kr. og Kristian 1 kr. 75 øre.

Tirsdag den 30. juni

Jeg var til generalforsamling i teglværket. Der blev forhandlet om salg af engen, der er bortfæstet fra gården samt om salg af gården. Det blev ikke vedtaget. Derimod vedtoges det med 17 stemmer mod 13 at arbejde på at sælge teglværket. Til bestyrelsen genvalgte Søren Nørmark og Kornbeck, Rosvang.

Torsdag den 2. juli

Kl. 3,30 var der vaccination i Mygdal nordre skole ved distriktslæge Varming. Jeg var kørende

derop med Ingeborg og Otto – han blev vaccineret. Senere var jeg i fattiggården, hvor jeg sammen med Kristian Dahl reviderede kommuneligningen.

Tirsdag den 7. juli 1914

Jeg var i brugsen og betalte min gæld på 170 kr. og modtog min forretningsførerløn på 75 kr.

Onsdag den 8. juli

Lidt over middag kom broder Johannes cyklende. Han var taget med damperen fra København til Frederikshavn og var cyklet derfra. Han betalte mig 10 kr. til faders mindsten og gav mig 110 kr., som jeg skulle opbevare for ham. Han får 75 kr. til studier i marken, og desuden får han et 3-årigt stipendiat på 50 kr. om måneden, Han havde en kikkert og et fotografiapparat med. I morgen skal Kristian og Julius til ungdomsmøde i Tolne. De cykler til Sindal og tager toget derfra.

Torsdag den 9. juli

Broder Johannes – født 1882 - var nede i Aagaard ved Uggerby for at undersøge plantebestanden. Den eksamen, han studerer til, kaldes magisterkonferens. Han stræber efter at blive konsulent i græsser eller lignende.

Fredag den 10. juli

I eftermiddag var der års fest i missionshuset med missionær P. Andersen, Aalborg, som taler. Ingeborg var deroppe. Niels Pedersen, Kabbeltved, vil gerne have Kristian til at tjene os dem næste år.

Lørdag den 11. juli

Et firma i Washington, USA ved navn Alpheus Bancroft har i brev spurgt Kr. Grøntved, om han kunne tænke sig at blive repræsentant for dem. Han sender derfor et brev til dem og udbeder sig yderligere oplysninger og fortæller, at han højst kan bruge 2 timer om dagen på arbejdet.

Torsdag den 16. juli

Under uvejret i eftermiddag kom pastor Kirkegaard fra Mosbjerg herind for at søge ly. Han var cyklende og på vej op til Mygdal forsamlingshus, hvor han skulle tale i ungdomsforeningen kl. 5.

Fredag den 17. juli

I dag kl. 3 var Ingeborg oppe hos Høker Martha til kvindemøde. Johannes var hjemme hele dagen – han tog et fotografi af gården fra vest og af de 3 mindste drenge. Johannes var nede ved Uggerby strand i formiddags og i Baggesvogn skov i eftermiddag.

Søndag den 19. juli

Kristian og Julius rejste til Løkken med 4-toget fra Hjørring. De var hjemme ved midnatstid. Jeg, Peter og Johannes var i kirke til førstegudstjeneste. Kl. 3½ var der igen gudstjeneste i Mygdal Kirke ved pastor Bertelsen, Vraa. Som ny redaktør ved Vendsyssel Tidende er udnævnt Chr. Mikkelsen, der har været redaktionssekretær der i flere år.

Lørdag den 25. juli

I aften kl. 7 talte Indre Missionær Søren Molbjerg i missionshuset. Jeg, Ingeborg og Peter var deroppe – der var ikke mange mennesker.

Tirsdag den 28. juli 1914

Drengene var i skole for sidste gang inden ferien. Søster Tine kom til Lyngsig i dag.

Torsdag den 30. juli

Mejeribestyrer Jensen var cyklende herved og foreslog, at vi skulle forhøre om mejeriets telefon kunne knyttes til Mygdal central i stedet for til Bjergby central.

Lørdag den 1. august

Dyrskue i Hjørring. Jeg kørte til Hjørring kl. 9½ med Johannes, Kristian, Julius og Peter. Jeg

staldede op hos Kragelund, hvor jeg bl.a. ville købe majs, men da majs var steget meget på grund af krigen, undlod jeg at købe noget. *Den 1. verdenskrig startede i øvrigt den 1. august 1914!*

Sammen med Kristen Lønsmann gik jeg ud på dyrskuepladsen. En billet til Peter kostede 50 øre. Først var jeg på forsøgsmarken, hvor jeg hørte om forsøg med frugttræer. Jeg så også maskinudstillingen. Johannes købte et kaffestel, som han forærede sin moder. Sidste nat er der blevet indkaldt 18.000 mand, bl.a. 14 – 15 her fra sognet.

Det meddeles, at landbrugseksporten er standset, og at der ikke i denne måned er sat notering for smør.

Fredag den 7. august

I middags rejste Johannes – han forærede mig sin kikkert.

Lørdag den 16. august

Anton Villadsen, Gøggaard, blev alvorligt kvæstet ved en ulykke med sin hestevogn hos købmand Høgsted. Han blev straks kørt på sygehuset med skader bl.a. i hovedet. Jeg arbejder med brugsens regnskaber i denne tid sammen med uddeleren – en enkelt dag til kl. halvfire om morgenen. Uddeleren lånte Klitgaards bog: "Blade af Vendsyssels historie" af mig.

Fredag den 21. august

I dag var der solformørkelse. I morgen skal Ingeborg og Peter over til Krøgskrædderen for at få taget mål af konfirmationstøj til Peter.

Onsdag den 26. august

I dag cyklede Kristian til Hebbelstrup og fæstede sig fra 1. november at tjene Valdemar Nielsen 1 år for en løn af 250 kr. I eftermiddag kørte jeg, Ingeborg, Karl og Holger op til Anders Vestergaard i Snevre for at aflægge besøg. Han har kun sin søn Jens til at hjælpe med arbejdet. Anders er kommet til at se dårlig ud, men han kan dog passe svinene. Jeg lovede, at han måtte få Julius i næste uge til at hjælpe sig.

Uddeleren i Bjergby er nu også indkaldt.

Fredag den 28. august

I formiddag afskrev jeg brugsforeningens regnskab, og efter middag sendte jeg Peter op til brugsen med det.

Peter hos præsten og Vilhelm i skole første gang efter ferien.

Søndag den 6. september

Jeg var hos Niels Grøntved for at se hans nye huse. Kristian var sammen med Jens Thøgersen i aften cyklende ned til Bindslev missionshus.

Mandag den 7. september

Lise Degnbøl var her med en opfordring til at yde penge til sengetøj til de indkaldte. Jeg gav 1 kr.

Tirsdag den 8. september

I eftermiddag var jeg til generalforsamling i brugsforeningen – kl. 6 var jeg til bestyrelsesmøde i mejeriet.

Onsdag den 9. september

Provstevisitats i søndre skole ved provst Harboe. Maleren Andreas og hans svend er her i denne tid for at male – de har malet meget også udvendige vinduer og døre. Kristian og Julius har så malet porte, døre og trævinduer i gården. Johannes sendte et fotografiapparat til Julius – det kostede 12 kr. Han sendte samtidig et foto af sin datter til mig.

Mandag den 14. september 1914

Hans Svendsen og jeg tog til Aalborg i dag. Kristian kørte os til Sindal, hvorfra vi tog toget. Vi var

hos Jydsk Andels Kulforretning, hvor vi efter nogen forhandling indmeldte mejeriet for 4 år. Derefter gik vi ned på kvægtorvet, hvor der er nogle storartede stalde – særlig den stald, der er opført i 1913 er prægtigt indrettet. Senere forhandlede vi med Jydsk Andels-Foderstofforretning om brugsforeningens indmeldelse. Vi tog det sidste tog fra Aalborg og gik i Hjørring op til Kragelunds og spændte Hans Svendsens hest for – den var blevet kørt til Hjørring af sønnen Svend, som var cyklet hjem. Jeg var først hjemme kl. 1 nat.

Tirsdag den 15. september

Det blæste kraftigt, medens Kristian var ved Degnbøl Mølle for at hente mel, blæste den ene vinge af møllen.

Torsdag den 17. september

Jeg fyldte 50 år i dag – jeg fik breve fra Maria og Tine.

Fredag den 18. september

Jeg var i Hjørring, hvor jeg mødte redaktør Borgstrøm på gaden og fik en samtale med ham om krigen. Marie Degnbøl flytter til Hjørring, hvor hun skal være hos en frue, der er tandlæge. Den 1. november flytter hun til Kobbesholt, hvor hun skal være husbestyrerinde for 25 kr. om måneden.

Onsdag den 23. september

Peter og jeg kørte til Hjørring med 2 grise. Vi var oppe hos Marie og drak kaffe. Hun forærede mig et par indrammede billeder til min fødselsdag og en bold til Holger, som fylder 7 år i dag. Jeg talte med Niels Søndergaard, Uggerby, der var meget utilfreds med Mygdal mejeris mælkeruter i Uggerby.

Lørdag den 26. september

Jeg og Ingeborg kørte til Hjørring med en gris. Vi havde denne brogede og den hvide for. Jeg kørte over Skibsby og om ad markedspladsen. Jeg blev flere gange spurgt om, hvad den brogede kostede. Jeg svarede, at den ikke skulle sælges, men det endte med, at jeg solgte den for 1.200 kr. til en venligt udseende tysk herre. *Det må være en meget høj pris – arbejdslønnen var dengang godt 1 kr. om dagen.* Jeg afleverede hesten ved hotel Bristol og efter en kort mønstring, fik jeg 1.200 kr. Jeg måtte dog give 5 kr. til tyskerens tolk. Jeg lånte så et par enspænder stjerte hos Cloos og kunne så køre hjem. Jeg var glad for, at jeg solgte den brune hest, da jeg ikke holdt af den. Den var temmelig vild af natur.

Søndag den 27. september

Julius og Peter var i kirke i Mygdal. Jeg var i missionshuset og hørte missionær Nielsen. Brønderslev.

Mandag den 28. september

Kl. 10 i aften kom pigen hos naboen, Niels Jakobsen, og bad Ingeborg komme derover. Da hun kom derover sad tjenestepigen med et nyfødt pigebarn. Moderen, Agnes, havde ikke noget i beredskab til en sådan situation, hverken barneskjorte eller andet. Ingeborg var så inde for at hente en af Ottos skjorter, og der blev sendt bud efter Agnes' moder. Først noget over kl. 11 kom Niels med jordmoderen. Ingeborg var derinde til kl. 3 – barnet var fuldbåret og et fedt barn.

Tirsdag den 29. september

Kristian fylder 17 år i dag. Jeg var til bestyrelsesmøde i mejeriet sidst på dagen. Smed Søren Pedersen var her og synede maskiner og motorer – han havde en del at udsætte.

Fredag den 1. oktober 1914

I dag blev lærer Jensens datter, Anna, begravet på Mygdal kirkegård. Der var mødt mange

mennesker – vi fik kaffe og cigarer. Kl. 3 blev kisten med Anna båret ud i haven, hvor pastor Madsen Hindsholm holdt en kort tale, inden man gik og kørte mod kirken. Der var 18 vogne, og mange gik.

Kisten blev båret ind i kirken, der var smukt pyntet. Præsten talte meget godt. Lærer Rasmussen, Bjergby, ledede sangen – lærer Jensen så noget modfalden ud.

Søndag den 4. oktober

Konfirmation i Bjergby kirke – Peter blev konfirmeret. Præsten var noget kortfattet og holdt en hyggelig konfirmation. Der var 29 konfirmander.

I eftermiddag kom Martha og Andreas, Johannes Degnbøl, Mine Lyngsig, hendes søn Kristian, Kristian Mortensen og Petrea her. Peter har modtaget en del gaver og telegrammer.

Mandag den 5. oktober

Jeg kørte op til pastor Kirkegaard i Mosbjerg for at gøre optegnelser om min familie på spindesiden. Jeg blev venligt modtaget af præsten og hans kone, og jeg blev indbudt til at spise middagsmad sammen med dem. Vi fik risengrød, haresteg og kartofler.

Tirsdag den 6. oktober

Efterårsmøde i Bjergby. I formiddags holdt pastor Bertelsen gudstjeneste i kirken, og kl. 3 holdt forstander Brande fra Bramminge foredrag. Jeg gik derop til foredraget – der var mødt mange mennesker – flere end der var siddepladser. Der var så en pause, hvor jeg af Kristian Dahl blev inviteret på kaffe og samtale, bl.a. med den næste taler, Janus Andreasen, der holdt et interessant foredrag om opdragelse af vore børn og unge. Foredraget, der blev holdt med kraft og livlighed, blev fulgt med stor opmærksomhed af den talrige forsamling. Søren Nørmark bad mig og Janus følge med ham hjem. Efter mødet kom Marie Eskildsen hen til mig og sagde, at hun følte trang til at sige mig tak for min stilling over for hendes mands minde, da det blev besudlet. Hun fortalte, at hun får 300 kr. om året i pension + noget livrente. Så har hun 2 familier boende til leje. Jeg gik så hen til Søren Nørmark, hvor jeg tilbragte et par interessante timer i selskab med lærer Rasmussen, Ottenius Sørensen, Kristian Dal, Karl Skrubbeltrang og Kristian Nørmark. Janus Andreasen kom ikke derhen – han havde fået kørende med Kristensen, Stejlbjerg, til Asdal, hvor han også skulle tale.

Onsdag den 7. oktober

Sidst på dagen var pastor Madsen Hindsholm her – han havde været inde for at døbe Niels Jakobsens lille pige – hun fik navnet Lise.

Fredag den 9. oktober

Kristian kørte sand fra Degnbøl og på vejen forbi skolen hele dagen.

Lørdag den 10. oktober

Vi fik besøg af Janus Andreasen, der skulle tale kl. 4 i Bindslev. Da han var i Asdal, havde han bedt lærer Fischer bekendtgøre sine møder, dels et kristeligt, dels et om Henry George. Det ville lærer Fischer ikke – han var imod, at der holdtes kristelige møder i forsamlingshuset. Det skulle holdes i missionshuset. Da Janus spurgte ham, om han kunne få lov at holde det i missionshuset, sagde Fischer, at det kunne han nok, men han – Fischer – ville have ordet bagefter, hvis han syntes, at der var noget at rette. Det ville Janus ikke gå ind på. Folk havde så fortalt Janus, at de døjede en del med Fischer. Han ville bestemme, hvordan alt skulle ordnes. Præsten havde opfordret til et ugentligt bedemøde i denne krigens tid. Det var de også begyndt med i Asdal, men da Fischer ikke var taget med på råd, så kunne det ikke fortsætte. Ved Janus' første møde i Asdal var formanden kommet til Janus og bedt ham slutte med en andagt – som Janus så gjorde. Sidste nat døde Niels Jakobsens lille pige.

Søndag den 11. oktober 1914

Janus var her. Julius tog et billede af Janus, mig samt nogle af vore drenge. Jeg gav Janus et par fotografier af gården og lånte ham et par bøger, bl.a. Vendsyssel og Vendelboerne af Frederik Nielsen samt Minder af samme. I eftermiddag prædikede pastor Terkelsen, Vraa, i Mygdal Kirke.

Mandag den 12. oktober

Jeg kørte til Hjørring med en gris og var på Vendsyssel Tidendes ekspeditionskontor og købte et kort over Europa for 50 øre. Jeg talte med redaktør Mikkelsen, der fortalte, at tyskerne snart var færdige til trods for, at de havde indtaget Antwerpen.

Brev fra Johannes, der fortalte, at de havde fået en lille datter. Han sendte mig et par fotografier.

Tirsdag den 13. oktober

Efterårsmøde i Mygdal med gudstjeneste i kirken ved pastor August Kristensen, Tørslev, og møde kl 4 og kl. 6 ved pastor Knudsen, Børglum.

Torsdag den 15. oktober

Jeg var til møde om beplantningen ved den nye kirkegård. Til vikar i Bjergby skole (i stedet for lærer Chalmer Rasmussen, der er genindkaldt) er antaget Søren Uggerhøjs søn, Bertel Uggerhøj, der skal være garder til foråret. Otto fylder 3 år i morgen.

Lørdag den 18. oktober

I dag kom vor nye pige Nikoline. Vi har hidtil haft Stine.

Onsdag den 21. oktober

Jeg var i Hjørring. Der var en mængde soldater, da 3 kompagnier fra 9. bataljon var kommet til Hjørring i morges kl. 6. Oppe ved Højene var der plantet en del flag, der skulle vise, hvor Hjørring Aalbæk banen skal gå.

I morgen er der klapjagt ved Odden – der skal komme 12 jægere og 14 klappere, bl.a. Vilhelm.

Fredag den 23. oktober

Eksamen i Mygdals skoler i dag. Lærer Jensen fortalte, at banelinjen også er afstukket i Mygdal. Den skærer amtsvejen ved Martinus Krøgholts hus – da linjen blev afsat, mødte Jens Chr. Weienkouff, Julius Steen og Kristen Godsk og protesterede over banens retning over deres ejendomme.

Lørdag den 24. oktober

Uenighed mellem uddeleren og mejeribestyreren, fordi uddeleren ikke kunne levere et rugbrød, som mejeribestyreren forlangte at få. Det blev mejeribestyreren så fortørnet over, at han bad uddeler Jensen om at gøre kontoen op.

Søndag den 25. oktober

Jeg og Ingeborg var i kirke – i aften kørte jeg op til missionshuset med Ingeborg og Vilhelm. Laurids Grimmeshave læste en prædiken, og jeg ledede sangen.

Mandag den 26. oktober

Jeg kørte smør til Hjørring og havde 17 dritler på. Jens Pedersen, Degnbøl, kørte med 16 dritler.

Onsdag den 28. oktober

Kristian Knurborg har været ude med en adresse angående stationens beliggenhed i Mygdal – den var skrevet af lærer Jensen og dikteret af Wiese, Odden. Jeg mødte Wiese uden for Odden, hvor jeg præsenterede ham for en regning fra sagfører Jensen på lidt over 7 kr.. Wiese lovede at betale den – den angik udslettelse af den gamle deklaration og udstedelse af en ny om is til mejeriet. Vi kom til at tale om banens retning. Wiese er meget interesseret i at få stationen op til brugsforeningen. I middags kom 9. bataljons 1. kompagni marcherende sønden om ad vor

hedevej – de blev beværtet i Hejselbæk og i Aagaard.

Søndag den 1. november 1914

Jeg betalte Stine hendes restløn på 100 kr. Hun regner vist med at komme i sylære hos Flyvbjergs kone i Uggerby, men foreløbig flytter hun hjem. Mange unge skifter plads her på egnen. Vor søn Kristian er kommet til Hebbelstrup.

Torsdag den 5. november

I eftermiddag og i aften var vor unge pige Nikoline (*kaldet Line*) i Bjergby præstegård, hvor der var nogle kvinder og piger samlet for at strikke strømper til soldaterne

Fredag den 6. november

I eftermiddag var der gudstjeneste i Mygdal Kirkeved pastor Bertelsen, Vraa. I aften er der møde i forsamlingshuset om oprettelse af en gymnastikforening. Der er Jonathans søn, Hans Jensen, der skal være leder af den.

Lørdag den 7. november

I eftermiddag kom skovfoged Peder Chr. Larsen og meddelte, at han var færdig med at beplante den nye kirkegård. Han fik 53 kr. for sit arbejde.

Vi har solgt 8 gæs i Hjørring for i alt kr. 46.

Torsdag den 12. november

Der var hedningemissionsmøde i Hjørring med udsalg. Jeg kørte derop med Ingeborg og Stine Grimmeshave – da jeg kom op til teglværket, kom søster Mine også på. I kirken talte pastor Steinke fra Flade. Vi spiste middag hos Marie og Anna, inden vi gik ud for at handle. Boghandler Kragelund viste mig, hvordan en kopipresse bruges. Kl. 3 var der atter møde i teatersalen, hvor pastor Busch talte.

Fredag den 20. november

Sammen med sognerådsformand Peter Nørskov var vi i fattiggården, hvor vi efterså de gamle sognerådspapirer. Jeg lånte 2 korrespondanceprotokoller og en del korrespondance fra de første år i 1840'erne. Jeg sagde til Andreas, at jeg ønskede at få telefon med det første.

Søndag den 22. november

Julius og Peter var til førstegudstjeneste i Mygdal. I eftermiddag kørte Ingeborg, Vilhelm, Karl og Holger til børnegudstjeneste i missionshuset. Drengene kom hjem til aften, hvorefter jeg gik op til huset og kørte hjem med Ingeborg. Laurids Grimmeshave læste en prædiken, og Knud Møller sluttede. Jeg oplæste en skrivelse fra soldaterhjemmet i Hjørring. Edvard Knudsen gav 5 kr. til den sag.

Onsdag den 25. november

Jeg fik en kontrakt til underskrift fra Jydsk Telefon, hvorefter jeg kan få telefon indlagt for 65 kr. årligt mod, at jeg binder mig for 4 ¼ år. Jeg skal have 3 kautionister.

Fredag den 27. november

Ingeniør Ry-Clausen, der afstikker banelinjen bor i Odden – han har tidligere boet på Tversted kro - nok kan lægges sønden om Stejlbjerg, men for at få denne linje, der er ca. 400 meter kortere end den oprindelige, opmålt, kræves et beløb på 150 kr., som sognerådet nok vil bevilge, men det kræver approbation fra amtsrådet.

Onsdag den 2. december

Sammen med Ingeborg og Peter kørte jeg til Uggerby missionshus, hvor der var afslutning på missionsugen. Der var mange mennesker – nogle måtte stå udenfor. De synger meget godt i Uggerby.

Torsdag den 3. december 1914

Høker Kristian Pedersens søn, Lars, fra Bjergby blev begravet i dag. Efter en artikel i Venstrebladet er vor præst beskikket til præst i Udby og Ørslev på Sjælland.

I morgen er der præstekonvent i Bjergby. Jeg købte den sorte hest og jumben af Jensen i brugsforeningen for 700 kr.

Fredag den 11. december

Degnbøl mølle kan ikke male længere – den ene vinge sidder løs på.

Mandag den 14. december

Der var så meget uenighed i Bindslev sogneråd om placering af jernbanestationen, at 4 medlemmer nedlagde deres sognerådsmandat. Pastor Vestergaard, Elling, talte i Mygdal forsamlingshus i eftermiddag.

Tirsdag den 15. december

I dag begyndte 2 telefonarbejdere at installere telefon hos os. Skolebørnene foretager indsamling til julegave til lærer og lærerinde. Vilhelm noterer navnene op på de, der vil bidrage.

Fredag den 18. december

Peter og Karl var oppe i brugsforeningen for at se på juleudstillingen – de købte et dambræt.

Søndag den 20. december

Ingen gudstjeneste i Mygdal kirke, da pastor Madsen Hindsholm prædiker i Harridslev og Rakkeby. I eftermiddag kørte jeg sammen med mejeribestyrer Jensen og Kresten Lyngsig ned for at høre en prædiken af pastor Kirkegaard og tale med samme – men det var en uheldig dag. Præsten var så forkølet, at han ikke kunne tale.

Tirsdag den 22. december

Sammen med andre underskrev jeg en adresse om at få pastor Kirkegaard som præst.

Torsdag den 24. december

Vi havde juletræ tændt i aften. Jeg læste et stykke af Olfert Richard, og vi sang et par julesalmer. Nikoline – vor unge pige – fik De unges julebog. Julius fik almanakken "Det nye år". Peter fik "historier fra skovridergården". Vilhelm og Karl hver et julehefte. Desuden uddeltes en del godter. Nødder m.v.

1. juledag fredag den 25. december

Jeg, Julius, Peter og Nikoline var i en stopfuld Mygdal Kirke. Jeg betalte offer – 1 kr. både præst og degn.

2. juledag lørdag den 26. december

Jeg og Ingeborg var i kirke. Ingeborgs broder, Kristen, kom kørende herved lidt før middag med sin kone, Marie, og plejedatteren Johanne. Andreas og Martha fra Degnbøl kom til aften.

Søndag den 27. december

Thomas Mikkelsen, Østenkær, var her i eftermiddag for at få overdragelsesdokument på det moseskifte, han har købt af mig for 150 kr.

Tirsdag den 29. december

Møde om valg af 3 kirkeværger. Jeg foreslog Møller Madsen, Elgaard, Laurids Jespersen og Julius Larsen, Højtved – disse 3 valgtes enstemmigt. Hans Svendsen bad mig om at fortsætte, men jeg sagde, at jeg ikke ville.

I aften er der ungdomsmøde i missionshuset – Julius, Peter og Nikoline er dernede.

Onsdag den 30. december

Sammen med Ingeborg, Karl og Holger kørte jeg til Hjørring. Vi spiste middag hos Marie og Anna. Redaktør Borgstrøm, Venstrebladet, er indkaldt til sikringsstyrken i Ringsted 12. januar.

Medens jeg var på avisen marcherede 2. kompagni fra 9. bataljon over Springvandspladsen med musik i spidsen.

Jeg talte med bødker Munk, der ikke mente, at Hans Jensen kunne lave smørdritler – det var heller ikke sikkert, at han kunne få stave.

Jeg har megen sympati for nogle tanker om at få oprettet en foderstofforening.

Så er atter et år udrundet. Det har været et nådeår for Herren til os Alt er gået jævnt og roligt for os uden store begivenheder. Ude i Verden har det jo været et meget bevæget år, særlig det sidste halvår har jo sat dybe spor ved den rædsomme krig og deraf følgende elendighed. Vort fædreland har hidtil været forskånet for denne elendighed og har ikke mærket andet dertil end, at en større del af unge mænd er blevet indkaldt, og at priserne på livsfornödenheder og kraftfoder er steget til stor højde.

I midten af december fik vi indlagt et telefonapparat, som har været benyttet hver dag siden. De store hestepreiser bevirkede, at jeg solgte den bedste af mine heste til en opkøber sidst i september. Senere købte jeg så en befordring af mejeribestyrer Jensen. Vi havde en god avl, bedre end de fleste steder. Den 1. januar flyttede Kristian ud at tjene – det er den første af vore børn, der prøver at tjene sit brød blandt fremmede. Først i december blev vor præst, pastor Madsen Hindsholm, kaldet til præst for Udby – Ørslev på Sjælland – og folk er jo meget optaget af hvilken præst, vi kan forvente at få i hans sted.

1915

Nytårsdag 1. januar – fredag

Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke. Jeg, Ingeborg, Julius og Peter var i kirke. Jeg talte med flere om præsteindstillingen. Jeg bekræftede også, at jeg ville være med i en gave til pastor Madsen. Sidste nat var der blevet flyttet en del omkring med redskaber og andet i laden, og før sengetid var karlekammerets seng blevet strøet ud i laden.

Et nyt år er oprundet. Herren hjælpe til, at det må blive et godt år, der må ende bedre, end det begynder for store dele af menneskeheden. Herre hjælp os også, at vi må få en præst, der vil sætte et arbejde ind på at fremme dit rige blandt os.

Lørdag den 2. januar

Karl fylder 10 år i dag. Han fik en skoleæske med blyanter og 1 kort fra Marie.

Mandag den 4. januar

I går blev der lyst til ægteskab for Hans Svendsens datter, Ottilia, en tøs på 17 år og en handelskommis fra Frederikshavn, der før november var hos Jeppe i Retholt. Nu siger folk, at Hans vil have ham til uddeler i brugsforeningen.

Tirsdag den 5. januar

Opgørelser i brugsforeningen. Hele bestyrelsen deltog. Pastor Kirkegaard taler i Mygdal forsamlingshus 13. januar kl. 4, og så vil han bagefter samles med nogle af os enten på mejeriet eller i Krøgholt.

Onsdag den 6. januar

Sidste nat har nogle fyre stødt døren til staldkammeret i stykker. Førstegudstjeneste i Mygdal Kirke (*Hellig Trekongers dag må den gang have været en helligdag*). I eftermiddag var jeg ude at tegne garantier til det nye eksportslagteri i Frederikshavn.

I eftermiddag og i aften er der juletræ i nordre skole. Vilhelm og Karl var deroppe.

Torsdag den 7. januar 1915

Modtog et brevkort fra postmester C. Klitgaard, hvori han meddelte, at der i nær fremtid vil blive stiftet et historisk samfund for Hjørring amt og spurgte, om jeg ville være medindbyder.

Lørdag den 9. januar

Anders Vestergaard, Snevre, døde i forgårs og skal begravnes onsdag den 13. Med ham er et godt og ærligt menneske gået bort fra denne jord. Anders havde hjemme i Indre Mission, blandt disse folk var han blevet vakt til livet i Gud. Skønt hans syn var noget snævert, så så han dog mildt til alle, som han mærkede alvor i over for deres sjæls frelse. Han var en meget stille mand i hele sin færd og søgte aldrig at gøre sig bemærket, desuagtet han dog havde adskillige offentlige hverv. Han var fra 1909 til 1914 medlem af sognerådet og var medlem både af den første og af det sidste menighedsråd. Vi arbejdede sammen i sognerådet, og jeg satte megen pris på Anders. Jeg vidste altid, hvor man havde Anders. Han havde megen sorg af sine børn – de havde ikke lyst til at gå på de veje, som han ønskede, men Anders fandt trøst i bibelen, som han flittigt grundede i. Han var meget offervillig, når der blev bedt om gaver til Guds riges fremme. Anders var gift 2 gange – hans sidste kone døde for 5 år siden. I efteråret overdrog han gården til sin søn Martin, der er indkaldt til sikringsstyrken for tiden. I missionshuset i Mygdal var han en af lederne, ligesom han også var en af lederne ved børnegudstjenesten. I det lille samfund af indre missions venner her i pastoratet vil han ikke let kunne erstattes.

Søndag den 10. januar

Pastor Madsen Hindsholm holdt afskedsgudstjeneste. Kirken var overfyldt, selv præstens frue var i kirke. 2 børn blev døbt, Møller Madsens dreng, Niels Kristian, og Kristen Møllers dreng, Axel.

Præsten var noget bevæget i begyndelsen og slutningen af sin prædiken. Han havde haft mange gode minder her. Han indbød folk til at komme og besøge dem i præstegården på torsdag kl. 12. Julius kørte til kirken med Ingeborg, Line og Peter. Jeg gik. Jeg skrev en nekrolog over Anders Vestergaard til Vendsyssel Tidende.

Gennem telefonen hørte vi sang og musik i skolen i aften.

Onsdag den 13. januar

Anders Vestergaard blev begravet i dag. Jeg fik kørende med Andreas derop – han kørte i slæde. Vi var deroppe i Snevre kl. halv et, hvor hestene blev sat ind. Vi fik kaffe og samtalede med bekendte. Henad kl. 2 blev kisten, der havde stået i vognskuret, båret ud i gården. Vi sang en salme, hvorefter en ældre mand fra Tornby, Kristian Iversen Krage, trådte hen til kisten og holdt en kort tale, hvori han berørte Anders Vestergaards lyst til at indrette sit liv efter Guds ord. Han talte efter opfordring fra Anders' børn. Han sluttede med trosbekendelsen og fadervor. Derefter sagde Laurids Nyeng nogle ord. Ligtoget, der bestod af 13 slæder, satte sig herefter i bevægelse til kirken, hvor kisten blev båret ind, og pastor Madsen Hindsholm holdt en tale. Kisten blev så båret ud til graven. Efter en salme skiltes følget. Da vi kom til Mygdal, gik jeg ind i forsamlingshuset, hvor pastor Kirkegaard talte – klart og let forståeligt. Efter mødet var jeg inviteret op til mejeribestyreren, hvor der var samvær med pastor Kirkegaard med flere. Kirkegaard fortalte, at det havde fra første færd været hans mening, at han først ville være præst i Amerika, før han blev der herhjemme. Men da dette mødte modstand i familien, opgav han det. Det lader til, at han interesserer sig for ungdommens undervisning og oplysning. Kristen Lyngsig er noget bekymret over den måde, vi har optrådt ved præsteindstillingen. Han ville, at vi skulle forsøge at blive løst fra vort løfte om at indstille Kirkegaard som nr. 1. Det ville jeg ikke være med til.

Torsdag den 14. januar 1915

Sammen med Ingeborg, Andreas og Martha kørte vi til Bjergby præstegård for at tage afsked med præsten. Der var mødt en talrig forsamling, som fik en kop kaffe. Præsten fik foræret en frugtskål til 82 kr. samt noget over 20 kr. fra ældre folk samt et tæppe og en salmebog fra pigeforeningen. Da jeg bød præsten farvel sagde han, at vi havde båret os rigtigt ad med at samle os om pastor Kirkegaard, der var en god mand.

Lørdag den 16. januar

Sammen med Nikoline og Vilhelm kørte jeg til Hjørring med 4 af de mindste grise. Jeg ville have været på griseturvet, men det blev meddelt, at der ingen grise måtte komme på turvet på grund af mund- og klovesyge i Lønstrup. Så grisene kom med hjem igen.

Tirsdag den 19. januar

I eftermiddag var Peter Nørskov og Niels Jakobsen her og efterså kirkens regnskab. Laurids Jespersen var her også, så jeg kunne aflevere kirkens regnskaber til ham sammen med kassebeholdningen på 27 kr. 87 øre.

Onsdag den 20. januar

Jeg kørte til Hjørring med 2 grise – Andreas tog med. I mandags døde lærerinde ved Bjergby skole, frk. Sørensen. Hun døde på et sanatorium i Frederikshavn og skal begraves i Ulsted, hvor hendes familie bor. Julius arbejder ind imellem hos Kr. Degnbøl – han var deroppe i dag. Jeg gik til mejeriet og reviderede tegningslisterne til mund- og klovesygeforsikringen.

Uddeleren har frarådet Hans Svendsen at lade datter og svigersøn komme til brugsforeningen som uddeler. Han syntes, at det var synd at gøre mod hans datter.

Lørdag den 23. januar

Jeg kørte til smed Ejnar Pedersen og fik lagt nye forsko under den brune hest. Torsdag døde provst Harboe i Hjørring 61 år gammel. Han har i længere tid været syg.

Søndag den 24. januar

Førstegudstjeneste ved pastor Sanne, Tornby. Der var ingen i kirke herfra, men Andreas sagde, at der var mange folk i kirke, og at de syntes meget godt om Sannes prædiken.

Om aftenen kørte jeg til missionshuset med Ingeborg og Vilhelm. Peter Nørskov læste en prædiken og Andreas sluttede. Der diskuteres stadig om præste indstillingen – skal stillingen opslås igen på grund af, at der var få ansøgere.

Hans Svendsens datter, Ottilia, der skal giftes, har løst sognebånd til Vraa Kirke,

Tirsdag den 26. januar

Jeg og Peter kørte til Hjørring med en gris. Jeg fik at vide, at pastor Sevaldsen havde overtaget provsteforretningerne. Jeg talte med ham, bl.a. om ny præst i Bjergby. Han sagde, at han endnu ikke havde modtaget indstillingerne, og at vi vel var enige om at ville have pastor Kirkegaard. Det sagde jeg ja til. Der er kun 2 ansøgere til Harridslev – Rakkeby – 2 teologiske kandidater. Da jeg kom hjem, skrev jeg – bl.a. *på opfordring af Andreas – et brev til pastor Kirkegaard om, at han ville komme til Mygdal i missionsugen og tale i Mygdal Kirke 25. februar.*

Torsdag den 28. januar

Krese – *vistnok amtsvejningniør* – havde beregnet omkostninger ved at lægge den projekterede banelinje syd om Stejlbjerg til ca. 12.000 kr.

I dag blev Ottilia – Hans Svendsens datter – og Ejnar Jensen viet i Bjergby Kirke af pastor Bertelsen, Vraa.

Lørdag den 30. januar

Der er udbrudt mund- og klovesyge i Jakobis besætning syd for Varbro. I denne tid besøger

adskillige ansøgere til uddelerpladsen mig. Steffensen, Kabbeltved, kørte til Hjørring med grise i dag. Da han nåede Hjørring, manglede der en gris. Den var stået af nede ved Odden. Steffensen telefonerede til lærer Jensen og fik nogle skoledrenge, bl.a. Vilhelm, til at finde den. I går og i dag er der arbejdet med isning på mejeriet.

Søndag den 31. januar 1915

Sidste gudstjeneste ved pastor Rosselt, Ugilt. Jeg, Kristian, der var hjemme i dag, og Karl var i kirke.

Onsdag den 3. februar

Jeg var i Hjørring sammen med mejeribestyrer Jensen. Jeg mødte Kristian Dahl, der gav kaffe hos Kjærsgaard, og fortalte, at det var Ottenius Sørensen, Sakstrup, der havde uddelt brød til fattige i Bjergby.

Fredag den 5. februar

Anders Kabbeltved var her med et par skolekommissionsskrivelser og talte min beholdning af korn og rodfrugter. Til en påtænkt indsamling af korn regnede jeg mig for 2 tdr.

Lørdag den 6. februar

Vilhelm hentede en telefonbog i Degnbøl.

Søndag den 7. februar

Førstegudstjeneste ved pastor Blichfeldt, Rubjerg. Jeg, Ingeborg og Julius var i kirke. Blichfeldt holdt en meget god prædiken. På vej ud af kirken ønskede Andreas, Laurids Jespersen og Kristen Lyngsig at tale med mig. Andreas spurgte mig om, vi ikke skulle få Blichfeldt til at tale i missionsugen. Jeg mente ikke, at det var værd at få flere grundtvigianske talere, skønt jeg nok mente, at han var godt egnet til at tale ved en sådan lejlighed. Kristian Degnbøl sagde, at det var en sådan præst, han havde ventet på at få at høre. Niels Pedersen, Grøntved, var misfornøjet med, at menighedsrådet havde indstillet Kirkegaard enstemmigt som nummer 1 (Vi har ingen ansøgninger set og selvfølgelig heller ikke indstillet nogen). Han syntes, at Blichfeldt var mere mandig. Jeg indrømmede, at han var større. Mejeribestyrer Jensen sagde, at selv om Blichfeldt havde været ansøger, blev hans ansøgning vist lagt til side, da han kun havde været præst i 2 år. Desuden er hans kone meget døv. I aften var jeg og Peter i missionshuset.

I går rejste præstens familie fra Bjergby – de havde en stor flyttevogn og 3 flyttelæs, der blev sendt af sted. Edvard Knudsens datter, Anna, rejser med dem. På tirsdag skal der yderligere sendes 3 flyttelæs. Edvard Knudsen forlangte Andreas og mig til at køre. Andreas sagde ja, men jeg ville ikke love at køre.

Mandag den 8. februar

Ingeborgs 44 års fødselsdag. Hun modtog flere lykønskninger pr. telefon, bl.a. fra Martha Degnbøl og hendes broder Kristen samt brev fra Marie og Tine.

Onsdag den 10. februar

Det oplyses, at der er 3 ansøgere til præsteembedet. Foruden pastor Kirkegaard er det pastor Jensen fra Læsø og pastor Jensen fra Strynø.

Fredag den 12. februar

Jeg og Ingeborg kørte op til Edvard Knudsen til samtalemøde. Knud Jensen indledte mødet. Jeg lovede at få trykt 300 indbydelsessedler hos Vendsyssel Tidende til møderne i missionsugen. Flere er syge af difteritis, bl.a. Andrea Menholt. I middags nedbrændte Karl Sommers hus på Uslev Mark.

Lørdag den 13. februar

Lærer Chalmer Rasmussen, Bjergby, fortalte, at vikaren i Bjergby skole, frk. Schultz, antagelig

ville søge embedet, selv om det kun blev et forskolelærerinde embede

Tirsdag den 16. februar

I avisen, der kom i dag, var optaget en indbydelse til at danne et historisk samfund for Hjørring amt. Mit navn var blandt indbyderne.

Onsdag den 17. februar

Efter middag gik jeg op til brugsforeningen og var der til kl. 2 om natten. Vi blev færdige med regnskabet efter en del møje.

Torsdag den 18. februar

I eftermiddag gik jeg til menighedsrådsmøde hos Kristian Dahl. Lærer olm, Kristen Rams og Kristen Lyngsig var også mødt. Vi så på ansøgningerne og talte lidt derom.

Jeg har fået flere indmeldt i Historisk Samfund, bl.a. godsejer Wiese, Odden.

Lørdag den 20. februar

Lærer Holm telefonerede herved i dag, at der var kommet pålæg til menighedsrådet om at komme tilstede i Hjørring på tirsdag for at foretage indstilling til det herværende præsteembede. Når biskoppen har taget den bestemmelse, er det, fordi der den pågældende dag skal være indstilling til præsteembedet i Harridslev – Rakkeby, og da han havde bragt i erfaring, at vi var så enige, så ville han have det afgjort med det samme.

Mandag den 22. februar

I dag begyndte missionsugen med lærer Tophøj, Sdr. Bindslev, som taler. Jeg, Julius, Peter og Karl var der – der var mange folk. Stolene var fulde. Jeg skulle køre Tophøj hjem. Vi talte en del om præsteindstillingen. Tophøj mente ikke, at Kirkegaard var god til at sætte noget i værk. Han var partimand. Da de blev kendt med hinanden, tilbød Tophøj at hjælpe Kirkegaard med at få de troende grundtvigianere og missionsfolkene til at arbejde sammen, men det ville Kirkegaard ikke. Han ville ikke have båret sig ad på samme måde, som jeg har gjort.

Tirsdag den 23. februar

Jeg kørte til Hjørring med frk. Nielsen og mejeribestyrer Jensen. Menighedsrådet for Bjergby Mygdal blev samlet på højskolehjemmet og kort efter kom biskop Møller og konst. provst Sevaldsen. Vi indstillede pastor Kirkegaard, Mosbjerg, som nr. 1 med 8 stemmer og pastor Jensen, Læsø, som nr. 2 ligeledes med 8 stemmer.

Torsdag den 25. februar

Jeg tog til generalforsamling i brugsforeningen. En time over tiden kom Hans Svendsen. Han åbnede generalforsamlingen, hvortil der var mødt ca. 40 mennesker. Jeg oplæste regnskabet, hvorefter jeg spurgte, om der var nogen, der havde noget at spørge om til regnskabet. Steffensen mente ikke, at vi havde været heldige med indkøbene – der var købt for dyrt. I stedet for de 2 afgående bestyrelsesmedlemmer, Anders Nørgaard og Søren Larsen, Klodske, valgtes efter skriftlig afstemning Hans Nielsen, Skarndal, og Th. Steffensen, Kabbeltved

Fredag den 26. februar

I aften var der afslutning i missionsugen. Jeg, Ingeborg, Julius, Vilhelm og Karl var i kirken, der var helt fuld af mennesker. Først talte Laust Bruun fra Løkken, og derefter prædikede pastor Lysholm fra Horne.

Søndag den 28. februar

Sidstegudstjeneste ved pastor Bertelsen, Vraa. Jeg var i kirke. Alle siddepladser var optaget. Pastor Bertelsen holdt en god prædiken. I slutningen opfordrede han til forbøn for Peter Sten, der ligger for døden.

Søren Larsen, Klodske, har været i Sindal for at høre om den nye uddeler. De havde fortalt, at

manden var ærlig nok. Han holdt god orden i butikken. De syntes nok, at han havde tjent mange penge, men der var ikke tale om bedrageri.

Tirsdag den 2. marts 1915

Ingeniør Rye Clausen og et par mænd var i færd med at undersøge mølledammens bund sønden for mejeriet.

Fredag den 5. marts

Kristian Mortensen er blevet vejmand på Kabbeltvedvejen. Høker Kristian Pedersen bad mig om at levere de 2 tdr. rug, som jeg har lovet prisreguleringskommissionen, så snart det er muligt. I eftermiddags kørte jeg derfor op med de 2 tønder. Men der var megen sne og store snedriver, så nogle steder måtte jeg køre væk fra vejen. Jeg kom til Mikaels gård, hvor broderen, Laurits Mikkelsen, bar rugen ind i laden og lovede at sørge for at få den op til Nørmark Mølle.

Lørdag den 6. marts

Sammen med sognerådsformand Peter Nørskov gik jeg op til fattiggården, hvor jeg lånte et par pakker fra arkivet. Han fortalte, at der er blevet nogen vækkelse efter missionsugen i Mygdal, bl.a. 2 af Knud Møllers børn og 2 af Laurids Grimmeshaves børn. Også Kristian Lassen og hans kone fra Fuglebakken. De sidstnævnte har gået en del til baptisternes møder. Han fortalte, at der var flere af grundtvigianerne, der var misforstået med, at vi skal have Kirkegaard til præst, bl.a. høker Jens Kristiansen, Mygdal.

Mandag den 8. marts

I eftermiddag var Julius ude ved vejen at kaste sne – bagefter kastede han og Peter sne nord for laden.

Tirsdag den 9. marts

Kl. 6 var der møde i missionshuset ved indre missionær P. Andersen fra Aalborg. Jeg kørte derop med Ingeborg og Vilhelm. Der var mødt mange folk, og Andersen holdt en god og opvækkende tale. Der blev sunget en del, og til sidst var der bedemøde.

Peter Nørskov fortalte, at der var 16 ansøgere til lærerindeembedet i Bjergby.

Torsdag den 11. marts

Jeg var til indstillingsmøde i fattiggården vedr. lærerindeembedet ved Bjergby skole. Der blev ingen indstilling.

Lørdag den 13. marts

Otto Hulgaard var her og ville købe noget halm. Jeg lod ham få et læs, som han skal betale, når han kan komme til at arbejde på teglværket. Jens P. var her og tiggede til sygekassen – jeg gav ham 2 kr.

Søndag den 14. marts

I formiddags kørte Peter op til missionshuset til børnegudstjeneste med Karl og Holger. Andreas telefonerede om, at der skal være møde i forsamlingshuset på torsdag om køb af en hingst til sognet.

Tirsdag den 16. marts

Mejeribestyrer Jensen sagde, at det var foredragsforeningen, der havde fået pastor Bertelsen til at holde gudstjeneste her sidste søndag. De betalte ham også derfor. Han kommer måske igen langfredag. Lærer Jensen havde meddelt Bertelsen, at der skulle være barnedåb uden at spørge, om han ville gøre tjeneste derved. Bertelsen får en ringe løn som valgmenighedspræst – kun 1.900 kr. Lærer Jensen søger at skade Bertelsen og Vraa Højskole så godt, han formår. Hans Svendsens datter, Ottilia, der blev gift fornylig, har gjort barsel.

Onsdag den 17. marts 1915

Karl Olesen døde i morges hos sin datter, der er gift med høker Jens Kristiansen i Mygdal. Han, der i en række år drev Odden Mølle, var en mand med interesse for mange ting, rig på iver, men ikke altid mægtig til at udføre dem. Han var i sin tid både medlem af sogneråd og skolekommission. Hans Svendsen har købt en høkerforretning i Poulstrup til sin svigersøn.

Torsdag den 18. marts

I eftermiddag var der indbudt til et møde i forsamlingshuset for at drøfte indkøbet af en hest til egnen. Der var mødt 19, da forhandlingerne begyndte. Kristian Møller, Højtved, er initiativtager. Vi forhandlede til kl. 8. Wiese, Odden, tilrådede at oprette en hesteavlsforening og købe en hingst til ca. 8.000 kr. – han mente, at ca. halvdelen kunne fås i statstilskud. Det bestemtes at vælge et udvalg på 5 medlemmer til at arbejde med sagen. Efter skriftlig afstemning blev valgt:

Wiese, Odden, med 15 stemmer

Kristian Møller, Højtved, 12 stemmer

Laurids Pedersen, Dalsgaard, med 12 stemmer

Martinus Krøgholt 11 stemmer

Kristian Grøntved 8 stemmer.

Udvalget bestemte at holde møde på Odden på mandag, og jeg lovede at få en bekendtgørelse indrykket i bladene.

Tirsdag den 23. marts

Grundtvigianerne her i sognet holder forårsmøde i dag. Pastor Larsen, Krstrup, taler i kirken og fru Stevns, Kvissel, i forsamlingshuset.

Onsdag den 24. marts

Jeg og Ingeborg kørte til Hjørring. Jeg havde 2 skp. rug og 4 skp. hvede med op til Nørmark Mølle, som jeg ville have sigtet til brød.

Torsdag den 25. marts

Møde i den nye hesteavlsforening, der skal hedde "Nordvendssyssel Hesteavlsforening". Wiese blev formand og Martinus Krøgholt kasserer.

Fredag den 26. marts

Redaktør Mikkelsen, Vendsyssel Tidende, ringede og bad mig skrive en nekrolog over Peter Sten, der netop var død. Jeg gik op til Julius og Jane Sten for at få et foto af Peter Sten – de var ikke hjemme, og pigen kunne kun finde et dårligt foto af Peter og hans kone, så jeg måtte meddele avisen, at jeg ikke kunne skaffe et foto af Peter Sten.

Søndag den 28. marts

Der var ingen gudstjeneste i Bjergby og Mygdal kirker – pastor Sanne fra Tornby skulle have prædiken, men han kunne ikke komme frem på grund af snevejret.

Mandag den 29. marts

Brev fra broder Johannes, som indmeldte sig i Historisk Samfund, og som ville levere skriftlige bidrag til selskabet.

Onsdag den 31. marts

I dag blev Peter Sten begravet. Jeg og Ingeborg gik op til Degnbøl, hvor vi sad til kl. 4, inden ligtoget kom. Der var 21 vogne, og mange gik. Da vi kom hen til kirken, kom Julius hen til mig og spurgte, om jeg ville hjælpe til med at bære Peter til graven. Peter havde ønsket, at familien skulle bære, og da jeg jo var beslægtet med ham og også var så godt kendt med Julius, så sagde jeg, at jeg gerne ville gøre det, når de ønskede det. Der blev omdelt trykte sange, og efter at kisten var båret ind, sang vi: At sige Verden ret farvel. Pastor Lysholm, Horne, holdt mindetalen.

Efter en salme, blev kisten båret hen til graven på den nye kirkegård. Lysholm foretog jordpåkastelsen og bad en kort bøn. Julius takkede på egne og familiens vegne alle de, der havde været gode mod Peter og vist familien deltagelse i den sidste tid. Jane bad Ingeborg og mig følge dem hjem, hvad vi også gjorde. Vi blev bænket og fik noget at spise: Kartoffler, steg, kage og vin. Efter bordet blev der sunget flere salmer, og Svendsen, Højtved, holdt en tale, hvor han fortalte, at han og Peter ikke altid havde været enige, men han havde lige så megen skyld som Peter, og nu var det glemmt. Vi gik derfra kl. 10 og var hjemme kl. 11.30. Da vi kom hjem, sad Kristian og hans medtjener(kollega) der.

Skærtorsdag den 1. april

Førstegudstjeneste ved pastor Sevaldsen, Hjørring. Jeg og Ingeborg kørte til kirke med den sorte for jumben. Julius og Peter var også i kirke. Alle stole var fyldt.

Lørdag den 3. april

Jeg mødte Hans Tausen (*tidligere uddeler i Mygdal*), der havde været her siden torsdag. Han rejser til Dronninglund i dag. Han sagde, at den nye uddeler var noget stejl af sig.

Hans Nielsen, Skarndal, var her og tegnede bidrag til et orgel i Mygdal Kirke. Jeg tegnede mig for et bidrag på 10 kr. i 5 år.

Jeg modtog et langt brev fra pastor Kirkegaard, der bl.a. skriver, at han har modtaget et brev fra pastor Hindsholm indeholdende mange gode ønsker. Hindsholm skriver også, at han tror, at det er blevet ført af Herren med, at Kirkegaard kommer til Bjergby, skønt det menneskeligt set beror på en misforståelse af mig (*Kristian Grøntved*) med enstemmigheden. Pastor Kirkegaard beder om min støtte i sin gerning blandt os.

1. påskedag – 4. april

Jeg købte en gammel dragkiste af Sine Baand for 6 kr. Hun har tidligere købt den af Kirstine Hummelkrog.

2. påskedag den 5. april

Jeg sendte efterfølgende brev. Kære pastor Kirkegaard. Jeg takker Dem for Deres brev. Deres syn på stillingen glæder mig meget, og jeg har godt håb om, at de vil kunne få lov til at gøre en god gerning blandt os. Jeg vil gerne hjælpe Dem dermed, så godt jeg kan, men det får vi vel lejlighed til snart at tale nærmere om. Den væsentligste grund til, at jeg skriver til Dem nu, er, hvad de meddeler mig af pastor Hindsholms brev om mig. Jeg mener – som pastor Hindsholm - at det er en førelse af Gud, at vi får Dem som præst. Det holder jeg ikke af at gå at fortælle om, da jeg tror, at man let kan forveksle sin egen vilje med Guds, men når jeg tror det i dette tilfælde, så har jeg mine grunde derfor, som jeg siden mundligt skal meddele Dem, hvis De ønsker det. Men når pastor Hindsholm så skriver, at det hviler på en misforståelse af mig med enstemmigheden, så er vi ikke enige længere, og jeg forventer at vide bedre derom end min forrige sognepræst, og jeg skal derfor i korte træk fortælle Dem, hvordan sagen forholder sig. Det er omtrent rigtigt, at jeg ønskede Dem af den grund, at jeg ikke mente, at der var synderlig udsigt til at få en præst af Indre Missions retning. Men jeg så lidt dybere på sagen. Som stillingen har været i mange år – særlig i Bjergby sogn – så mente jeg, at den præst, som skulle kunne udrette noget for Guds riges fremme blandt os, vist skulle være en alvorlig præst af grundtvigsk retning. Dette er den dybeste grund til min stilling. Det er der mange, der ikke kan eller vil forstå – men det er sandt.

Endvidere kan jeg meddele Dem, at jeg kendte menighedsrådsloven – også § 29 – og havde gennemset den, før jeg deltog i nogen forhandling om, hvem der skulle være pastor Hindsholms efterfølger. Så var der dette om "enstemmighed". I de møder, vi havde om denne sag, herskede

hele tiden en venlig og fordragelig tone, og over for mine venner af Indre Mission har jeg til at begynde med sagt, at det var meget lidt sandsynlighed for at få en præst af Indre Missions retning, når vi alle stemte på Dem. Jeg sagde ikke, som pastor Hindsholm bagefter sagde til mine 2 kolleger, at når de fik alle stemmer, så er De ifølge menighedsrådsloven kaldet til at være vor præst. Nu kan De jo selv dømme om hvem af os, der havde ret. Ved indstillingen i Hjørring fik De alle stemmer i første omgang – og pastor Jensen, Læsø, alle stemmer i anden omgang. Der blev slet ikke stemt på nr. 3. Var dette ikke enstemmighed, så må jeg tilstå, at jeg ikke ved, hvordan denne kan opnås. På givne foranledning udtalte biskoppen, at de sandsynligvis blev vor præst. Han var jo ikke mere sikker end mig i denne sag. De og Deres frue hilses venligst. Kristian Grøntved.

Tirsdag den 6. april 1915

Peter og jeg kørte til Hjørring. Ingeborg var med op til Maren Vestergaard, som hun vil have til at væve vadmæl. Hun skulle også til Kurve-Marius, hvor der i eftermiddag var kvindemøde. Peter og jeg var oppe hos Marie og Anna, hvor vi spiste til middag (*det er Kristian normalt, når han er kørende til Hjørring*). Marie ser meget dårlig ud – hun har været meget syg i den sidste uge. Vi havde også mejeribestyrer Jensen med – han og jeg skulle med toget til Frederikshavn, hvor der var smørbedømmelse. Jeg fik 18 kr. 60 øre i honorar af sekretær Frederiksen. Bagefter var vi på et hotel for at drikke kaffe. Senere var Jensen og jeg nede ved havnen, før vi tog hjem. Vi tog eksprestoget til Hjørring, hvor jeg på stationen fik en kort samtale med Kristen Lønsmann, inden vi kørte hjem.

Onsdag den 7. april

Hesteavlsforeningen har købt en 3 års hingst af Nielsen, Rahrseje, ved Randers for 10.500, hvoraf 5.500 er vilkår. Den skal opstaldes på Krøgholt

Fredag den 9. april

Julius kørte ved vejene hele dagen. I formiddags kørte han sand fra Niels Beks sandgrav, og i eftermiddag kørte han 2 læs skærver fra Træholt op på kirkevejen.

Jeg var oppe i brugsforeningen hele dagen og hjalp til med opgørelse. Hele bestyrelsen var mødt. Den nye uddeler og hans kone deltog naturligvis også i opgørelsen. Jeg sad i manufakturbutikken og skrev, medens den nye uddelers hustru foretog opmåling af tøjet. I dag flytter pastor Kirkegaard til Bjergby præstegård – der kørte 17 vogne med flyttegods.

Søndag den 11. april

Ingen gudstjenester i Bjergby og Mygdal, da pastor Kirkegaard holder afskedsgudstjenester i Bindslev og Mosbjerg.

Mandag den 12. april

Hen på eftermiddagen kom den tidligere uddeler Eskild Pedersen, og vi foretog en foreløbig opgørelse af hans konto. Han betalte 300 kr. kontant og leverede mig sit kautionsbevis.

Onsdag den 14. april

Peter var bl.a. på Nørmark Mølle – han havde også en pakke bøger med – de skulle sendes til statsbiblioteket.

Torsdag den 15. april

Kristian Poulsen var her og fortalte, at hans søn Sofus skal giftes med en enke i Ravheden i Bindslev, hvor han er bestyrer.

Da han for 3 år siden var i kurvemagerlære i Hjørring, modtog han en fattigunderstøttelse på 75 kr. som understøttelse for 1 fjerdingår. Nu bad Kristian mig om at skrive til Jerslev sogneråd og bede dem om at eftergive ham den modtagne understøttelse.

Lørdag den 17. april 1915

Jeg gik op til brugsforeningen og betalte min skyld på 23 kr. Kristian Krøgholt holdt der med den nye hingst, som han havde hentet i Hjørring. Det er en svær kropset hingst i god foderstand.

Søndag den 18. april

Sidstegudstjeneste i Mygdal Kirke kl. 2. Konstitueret provst Sevaldsen indsatte pastor Kirkegaard i Bjergby i formiddag og i eftermiddag i Mygdal. Jeg, Ingeborg, Kristian (der var hjemme), Julius og Peter var i kirke. Kirken var helt overfyldt med folk, både i gangen, i koret og helt ud i våbenhuset stod folk. Sevaldsen oplæste kongens kaldsbrev og biskoppens kollats og holdt derefter en tale. Han sagde også, at det skønt at se så mange mennesker i kirken, og det var også skønt at mærke, at det var et enstemmigt ønske at få pastor Kirkegaard til præst. Han lagde os på sinde, når vi havde noget imod præsten, da ikke gå og bagtale ham, men gå til ham selv og få det klaret.

Derefter talte Kirkegaard, som til sidst sagde, at det var med frygt og bæven, at han modtog opfordringen til at søge dette embede. Det havde aldrig kunnet falde ham ind at søge det uden opfordring, og han takkede alle de, som havde arbejdet på at få ham som præst dette sted. Kristen og Maren Holtegaard holder sølvbryllup i dag – i nattens løb var der blevet rejst en æresport i gården. En af gæsterne sagde, at de fik en dårlig kost – bortset fra rombuddingen.

Tirsdag den 20. april

Mikael Ryet holder i dag fest for sognerådsmedlemmerne i anledning af, at de forærede ham en gave til hans bryllup.

Tirsdag den 22. april

Line, vor tjenestepige, modtog 6 kr. af sin løn. Efter middag gik hun til Sindal, hvor hun tog toget til Frederikshavn. Herfra tager hun dampskibet til København, hvor hun vil besøge sin broder.

Hun kom tilbage 30. april.

Lørdag den 24. april

Jeg kørte til Bjergby hvor jeg tilbragte et par timer i selskab med pastor Kirkegaard og frue. De viste mig rundt i hele stuehuset – jeg var i hvert eneste rum samt på loftet og i kælderen. På loftet lå alt hulter til bulter. Jeg var også ude i den store og velholdte have.

Søndag den 25. april

Jeg, Julius og Peter var i kirke. Pastor Kirkegaard og fruen var cyklende til kirken.

Tirsdag den 27. april

Jeg kørte til Hjørring, og kl. 3 gik jeg hen i folkebogsamlingens læsestue, hvor det nydannede Historisk Samfund for Hjørring Amt holdt møde. Vi blev efterhånden 20, bl.a. Hjørrings borgmester Barfoed og postekspedient C. Klitgaard. Han er en lille spinkel mand med et venligt og bestemt ansigt. Hans optræden giver også det indtryk, at han er en mand, der ved, hvad han vil.

Klitgaard fortalte, at han allerede i 1906 var blevet opfordret til at sætte sig i spidsen for et Historisk Samfund, men han mødte modstand, bl.a. fordi tandlæge Lønborg Friis stillede sig meget skeptisk.

Efter en del diskussion blev følgende valgt til bestyrelsen:

Borgmester Barfoed, formand

Lærer N. Petersen, Hjørring, sekretær

C. Klitgaard, Aalborg, redaktør

Anton Jakobsen, Sæby

Lærer Madsen, Hallund

Gårdejer Jens Iversen, Hundeleve og mig.

Foreningens start har foreløbig kostet 200 kr., hvoraf sagfører Olesen, Nr. Sundby, har lovet 100 kr. Man vil søge en række institutioner om dækning af de sidste 100 kr.

Det vedtoges, at de, der skriver til årbogen, skal have 2 kr. pr. side. Det blev vedtaget at kalde den årlige bog udgivelse: Vendsysselsk Aarboeg.

Medens vi sad i mødet, kom der en pige og bad en af bestyrelsen komme til en telefon på torvet. Lærer N. Petersen gik derhen. Det var greve Schimmelmann fra Dronninglund, der ønskede at foreningen skaffede 50.000 kr. i forbindelse med at bevare Voergaard udelte. Det kunne vi ikke klare.

Torsdag den 29. april 1915

Pastor Kirkegaard fortalte, at da pastor Hindsholm rejste til Sjælland herfra, var han blevet lam i venstre arm og hånd. Han kunne også fortælle, at mejeribestyrer Jensen har købt Østergård i Vellingshøj. Eksamen i skolerne. I 3. kl. var der 29 drenge og 15 piger. Pastor Kirkegaard ville ikke, at der skulle gives børnene karakterer. Han yndede heller ikke Jensens måde at høre børnene på – to og to – han ville hellere have dem overhørt samlet. Regning og skrivning var nogenlunde.

I 2. klasse mødte en lærerinde fra Sdr. Gøggaard med Kristensens datter – datteren blev hørt sammen med de andre børn. Præsten ville ikke tillade, at Krista Jakobsen, der fylder 14 år 8. november kan blive konfirmeret til efteråret og derefter udskrevet af skolen. Lærer Jensen havde en lægeerklæring, der gik ud på, at hører Marthas søn Aage, der er syg af St. Vejsdans, skulle undervises alene.

Under en samtale med pastor Kirkegaard sagde jeg, at jeg ikke var radikal, nok snarere konservativ – men jeg var ikke partipolitiker. Det er jeg heller ikke, sagde præsten. Kirkegaard har en broder, der er lærer ved seminariet i Hjørring.

St. bededag fredag den 30. april 1915

Sidstegudstjeneste. Jeg og Ingeborg var i kirke. Købmand Jeppe Kristensens barn blev døbt og fik navnet Margrethe Kristensen. Mejeribestyrer Jensen stod fadder.

Bierre-Niels var her i eftermiddag. Jeg måtte love ham at lade ham få en halv snes rugbrødder, da han ikke lod til at have foder.

Lørdag den 1. maj

Holger var i skole for første gang. Karl var med ham.

Søndag den 2. maj

Jeg og Ingeborg var i kirke og gik til alters. I eftermiddag gik Ingeborg op til Kristen Lyngsigs og var senere i missionshuset. Jeg kørte op og hentede hende, da vejret var slemt.

Mandag den 10. maj

I eftermiddag kørte jeg og Ingeborg til Hjørring med 2 grise, der blev leveret på andelsslagteriet. Jeg var bl.a. oppe hos redaktør Mikkelsen, Vendsyssel Tidende, som jeg gav et manuskript med en vurderingsfortegnelse, afholdt på Odden i 1839. Han sagde, at det skulle komme i avisen en af de første dage. Jeg sagde, at jeg også ønskede det optaget i Vendsyssel Venstreblad – det var han meget ked af. Jeg afstod så fra mit forlangende. Han bad mig så notere i min lommebog hvor meget, jeg havde til gode for stykket, når det havde været i avisen. Han gav mig et manuskript af afdøde Lønborg Friis om "Substitutten" og bad mig fuldføre det. Der var nogle korrigerende bemærkninger med fra pensioneret lærer I. C. Larsen, Vraa. Jeg lovede også at skrive en biografi over I. C. Larsen – det var hensigten at benytte den som føljeton i Vendsyssel

Tidende.

Hos boghandler Beck bestilte jeg "Samlinger til jydsk historie og topografi 1. rk. til 8 kr." I dag var der valgmandsvalg i alle kommune til landstinget. I Bjergby Mygdal blev Laurids Jespersen valgt.

Onsdag den 12.maj1915

Kristian Knurborg var her i aften og opkrævede bidrag til Sygeplejeforeningen - 2 kr. Foreningen skal have en ny sygeplejerske 1. august, hvor foreningens første sygeplejerske, frk. Knudsen stopper.

Jeg gav 2 kr. som gavebidrag ved fhv. sognefoged Niels Jensens guldbryllup på søndag.

Kristi himmelfartsdag torsdag den 13 . maj

Jeg, Julius og Peter var i kirke. I eftermiddag kl. 6 holdt lærer Hansen fra Horne møde i missionshuset væsentligt for unge. Ingeborg, Julius og Peter var deroppe.

Fredag den 14. maj

Bestyrelsesmøde i brugsforeningen. Bestyrelsen forhandlede om at bygge et pakhus. Uddeleren klagede over, at jeg – som *forretningsfører* - fik brugsforeningens post. *Den 18. maj ophørte jeg med at få brugsforeningens post.* Jeg klagede over, at jeg ikke fik Andelsbladet. Uddeler Larsen viste mig en række udrangerede varer, som han havde modtaget ved opgørelsen. Jeg gav ham lov til at sælge varerne bedst muligt.

Bagefter klagede Steffensen over, at han fik for lidt mælk hjem fra mejeriet. Jeg trøstede ham med, at det fik jeg også. Jeg lovede at tale med mejeribestyreren derom.

Søndag den 16. maj

Jeg og Ingeborg var i kirke. Lærer Jensen fik ind i kirken og beklagede sig over, at Niels Jakobsens datter, Krista, var begyndt at gå til præst. Grundlovsmøde i Odden skov. Jeg sagde, at jeg mente, at vi havde løfte om at få skoven, men vi havde ingen taler. Jeg sagde derfor til præsten, der også havde spurgt om skoven, at det var meningen at opfordre ham til at lede mødet. Han ville gerne vide det snarest. Jeg sagde, at der kom nogle op til ham med det første. Andreas talte så med ham umiddelbart efter gudstjenesten.

Fredag den 21. maj

Jeg gav 1 kr. til sessionsbespisningen. Jeg sammenkaldte mejeriets bestyrelse for, at vi sammen med de interesserede kunne få en ordning på mælkekørslen.

1. pinsedag den 23. maj

Jeg, Ingeborg, Julius og Peter var i kirke. I eftermiddag var der møde ved de hellige bøger ved Sindal Præstegaard med pastor Schøtt som taler. Julius og Peter var cyklende derned.

Onsdag den 26. maj

I eftermiddag kørte jeg sammen med tjenestepigen Line og Vilhelm til Hjørring i fjedervognen. På Vendsyssel Tidende fik jeg 10 eksemplarer af avisen for 12. maj. *I denne avis har nok været Kristians artikel om en vurderingsforretning på Odden.* Jeg var hos lærer N.P. Pedersen, der ankede over, at borgmesteren, der var blevet formand for historisk selskab intet udrettede. Det var bedre, at apoteker Hørlyk var blevet formand.

Fredag den 28. maj

I aften holdtes møde i nordre skole på foranledning af pastor Kirkegaard om det påtænkte orgel til Mygdal Kirke. Der var mødt 16 personer: Pastor Kirkegaard og frue, godsejer Wiese og frue, lærer Jensen og frue, lærer Vinther, frk. Nielsen, Kornbech, Rosvang, mejeribestyrer Jensen, Martinus Krøgholt, Julius Steen, Hans Kr. Jensen, Hedvig Thomsen og mig. Der er til dato tegnet 1.930 kr. Der var modtaget tilbud på 3 orgler til følgende priser: 1.400 kr., 1.500 kr. og 1.800 kr.

Præsten mente, at orglet til 1.500 kr. ville være passende til Mygdal Kirke. For at få plads til orglet på pulpituret, mente han, at det ville være nødvendigt at hæve loftet ca. 1½ alen. Der blev nedsat et udvalg bestående af pastor Kirkegaard, lærer Jensen, lærer Vinther, fru Wiese og Hans Nielsen, Skarndal. Lærer Vinther skal forsøge at få tegnet flere penge i sit skoledistrikt, hvor alle husstande ikke havde været opfordret til at give en gave til orglet.

